

Vehbi Bey (Şaban Öztekin) (1888-1963)

Türk Siyasetçi.

Şaban Vehbi Bey 1888 yılında Bitlis'te doğmuştur. Bitlis Belediye Reisiği yapmış Hacı Salihzade Abdullah Nuri Efendi'nin oğludur. Annesi ise; Hatun Hanımdır. Bitlis Sıbyan (ilkokul) Mektebinde ilköğrenimini tamamlayan Şaban Vehbi Bey, Bitlis Vilayeti Mekteb-i Rüştiye-i Askeriyesinden tertip edilen dersleri almışsa da orta derecede diploma almıştır. Fransızcaya aşinadır.

Şaban Vehbi ÖZTEKİN
(1888-1963)

1903 yılı başlarında Bitlis Vilayeti Telgraf ve Posta Merkezine aylıksız olarak girmiştir. 17 Temmuz 1906'da 300 kuruş maaşla Kabilcuz Müdür Vekilliği görevine tayin olunmuştur. Bu görevi fazla uzun sürmemiştir. 20 Aralık 1906'da bu görevinden ayrıldıktan sonra 22 Ocak 1908 tarihine kadar açıkta kalmıştır. 14 Şubat 1908 tarihinden 11 Aralık 1909 tarihine kadar 250 kuruş maaşla Van Vilayetinde Genç Sancağı telgraf ve posta merkezi muhabere memuriyetinde çalıştı. Yaklaşık olarak iki yıl bu görevde çalıştıktan sonra 12 Aralık 1909'da 400 kuruş maaşla Muş Merkez Telgraf ve Posta memurluğuna tayin olundu. 10 Mart 1911 tarihine kadar Muş Merkezde çalışmıştır. 11 Mart 1911 tarihinde Bitlis Merkez Posta Memurluğuna aynı maaş ile tayin edilmiştir. 28 Mayıs 1912 tarihine kadar da bu görevde çalıştıktan sonra yine aynı maaş ile 29 Mayıs 1912'de Başkale'ye memur olarak tayin edilmiş ve 22 Şubat 1913 tarihine kadar bu görevde kalmıştır. 14 Mart 1913'te 500 kuruş maaş ile Van İhtiyat Memurluğuna tayin edilmiştir. Bu görevde iken 19 Şubat 1914'te maaşına 100 kuruş zam yapıldı. 14 Eylül 1914'ten 22 Eylül 1914 yılına kadar 600 kuruş maaşla 11. Kolorduda 33. Fırka Askeri Posta Memurluğu yapmıştır. Şaban Vehbi Bey'in 1943 yılı milletvekili seçimleri için CHP Genel Sekreterliğine göndermiş olduğu dilekçesinde Dokuzuncu Ordu Posta Müdürlüğünde çalışmış olduğunu yazmaktadır. Aynı görevde iken 14 Ekim 1914'te maaşı 900 kuruşa yükseltilmiştir. Şaban Vehbi Bey, Van İhtiyat Memurluğuna geri dönerek 1 Nisan 1918 ile 9 Mayıs 1920 tarihleri arasında 800 kuruş maaşla bu görevde bulunmuştur. 1 Haziran 1920'den 15 Ağustos 1920 tarihine kadar Bitlis Milletvekilliğine seçildiğinden dolayı açıkta kalmıştır. 16 Ağustos 1920'de Bitlis Milletvekilliği görevi başlamıştır.

Şaban Vehbi Bey, dönem içerisinde Yozgat'a gidecek olan Ankara İstiklal Mahkemesi Üyeliğine seçilmiştir. Görev sonu meclise dönüşünde P.T.T Komisyonunda çalıştı. III. ve IV. toplantı yıllarında bu komisyonun kâtipliğini yapmıştır. Yine milletvekilliği süresince birinci ve ikinci şubelerde bulundu. Birinci Dönem TBMM'de çalıştığı süre içerisinde aşağı yukarı 13 ay izinli olduğundan mecliste bulunamadı.

Nüfus Kayıt Örneği									
Adı Soyadı	Doğum Tarihi	Doğum Yeri	Doğum Saati	Doğum Yeri	Doğum Yeri	Doğum Yeri	Doğum Yeri	Doğum Yeri	Doğum Yeri
Şaban Vehbi Bey	1304	Bitlis	1304	Bitlis	Bitlis	Bitlis	Bitlis	Bitlis	Bitlis
...

Şaban Vehbi Bey, Birinci Dönem Bitlis Milletvekilliği 10 Ağustos 1923'te sona erince 18 Nisan 1926 tarihine kadar maaş almayarak açıkta kalmıştır. 19 Nisan 1926'dan itibaren kendisine ve ailesine 200 kuruş emeklilik maaşı bağlanmıştır. 12 Ocak 1930 tarihine kadar geçimini bu emeklilik maaşı ile sağlayan Şaban Vehbi Bey, yeniden hizmet isteğinde bulunması ile Ankara Posta Havale Baş Memurluğuna 13 Ocak 1930'da 2000 kuruş maaş ile tayin olunmuştur. 9 Nisan 1930 tarihine kadar görevde kalan Şaban Vehbi Bey, emeklilik sicil dosyasındaki bilgiye göre 9 Nisan 1930'da bu görevden ayrılmıştır. Ancak Türk Parlamento Tarihinde Şaban Vehbi Bey'in 18 Mayıs'ta işten ayrıldığı geçmektedir. Şaban Vehbi Bey, Ankara Posta Havale Baş Memurluğundan ayrıldıktan sonra memleketine dönmüştür. Tarihini tam olarak belirleyemediğimiz bir süre aralığında Şaban Vehbi Bey, Bitlis fahri Halkevi İdare Heyeti azalığında ve muhasebe işinde çalışmıştır. Bunun yanı sıra; vekâleten Halkevi İdare Heyeti Başkanlığında, Bitlis Şehir Meclisi azalığında ve CHP İl İdare Kurul üyeliğinde bulunmuştur.

1943 ve daha sonra 1951 yılı milletvekili seçimlerinde Şaban Vehbi Bey, Bitlis'ten seçilmek istemiştir. Ancak birinci dönemden sonra Şaban Vehbi Bey bir daha seçilememiştir. Sonraki yaşamında memleketinde ziraat ile uğraştığı 1943 yılı milletvekili seçimlerinde Bitlis'ten seçilmek için gönderdiği dilekçesinden anlaşılmaktadır. Şaban Vehbi Bey, 27 Ekim 1963'te vefat etmiştir. Vefat haberi ise Bitlis Valisi Nail Memik tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği'ne şu şekilde bildirilmiştir: *"Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Birinci Dönemine milletvekili olarak katılan ilimiz Taş Mahallesi Hane: 564 Cilt: 8/1 Sahife: 176 üzerine nüfusa kayıtlı Fedai Hacı Salihzade Abdullah oğlu 1304 doğumlu Vehbi (Şaban) Öztekin'in 27.10.1963 tarihinde vefat ettiği yaptırılan tahkikattan anlaşılmıştır."*

Şaban Vehbi Bey, evli olup yedi çocuk babası idi.

Sedat IŞIK

KAYNAKÇA

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı

BCA, 490.1.-292.1177.1.

BCA, 490.1.-363.1525.1.

BCA, 490.1-405.1713.1_21.

BOA, DH.SAİD_00160_00227.

Emekli Sandığı Arşivi

Emekli Sandığı Arşivi, Şaban Vehbi Bey'e ait Emeklilik Sicil Dosyası: VH 000587.

TBMM Arşivi

TBMM Arşivi, Şaban Vehbi Bey'e ait Özlük Dosyası, 57.

Resmi Yayınlar

Bitlis İl Yıllığı (1967), Ajans-Türk Matbaacılık, Ankara 1967.

Bitlis İl Yıllığı (1971), Ayyıldız Matbaası, Ankara 1971.

Telif Eserler

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi, Millî Mücadele ve TBMM I. Dönem 1919-1923**, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yayınları, Ankara 1995.

23/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/vehbi-bey-saban-oztekin-1888-1963/?pdf=6479> adresinden erişilmiştir